

Отже, міжнародна спільнота вкотре закликає Російську Федерацію забезпечити безперешкодний доступ та свободу пересування спостерігачів Місії на території окупованих районів Донецької та Луганської областей, з тимчасово неконтрольованою ділянкою україно-російського державного кордону, а також анексованим Кримом включно.

Джерела та література

1. Експертні безпекові дебати «Prism Security Debates». URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/prism_security201602.pdf
2. Коментар МЗС України у зв'язку з продовженням мандату Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/1043019komentar-mzs-ukrayini-u-zvyazku-z-prodovzhennyam-mandatu-specialnoyi-monitoringovoyi-misiyi-obsye-v-ukrayini>
3. Мінські домовленості: чи можливі зміни. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2835631-minski-domovlenosti-ci-mozhlivi-zmini.html>
4. Місія ОБСЄ в Україні продовжила мандат на рік. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/03/19/novyna/polityka/misiya-obsye-ukrayini-prodovzhyla-mandat-rik>
5. Розгортання поліцейської збройної місії ОБСЄ на Донбасі: перспективи та ризики. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2008269-rozgortanna-policejskoi-zbrojnoi-misii-obse-na-donbasi-perspektivi-ta-riziki.html>
6. Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні. URL: <https://www.osce.org/uk/special-monitoring-mission-to-ukraine>

Кравець Ольга

МЕДІАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГАРМОНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

***Анотація.** Досліджується медіація як узгоджувальний механізм політичної комунікації та політичного дискурсу. Особлива увага приділяється дослідженню медіації в ситуаціях політичних конфліктів, а також політичної кризи. Сформульовано поняття гармонізації політичних відносин у політичному процесі.*

***Ключові слова:** політична медіація, політичний дискурс, політична згода, політичний конфлікт, політична криза, політична гармонія, гармонізація політичних відносин.*

***Abstract.** The consensual aspects of the political communication and the political discourse are conducted and it's formulated as the mediation. The special attention is paid to researching of the mediation in political conflicts and political crisis. The notion of the political relations harmonizing is defined.*

***Keywords:** political mediation, political discourse, political consensus, political conflict, political crisis, political harmony, harmonizing of the political relations.*

Проблеми світового спілкування на політичній арені пов'язані зі ступенем ефективності процесів досягнення взаємовигідних угод між політичними суб'єктами, довгостроковістю, виконуваністю. В реальному часі

кожен із нас може спостерігати, як процес дискусії, дебатів та інших форм реалізації політичного дискурсу стає однією з передумов або навіть причиною комунікативної та соціальної напруги, його ескалації та / або загострення.

Станом на сьогодні політичний конфлікт реалізується в комунікативному просторі із залученням широких верств населення, наприклад обговорення на ток-шоу, дискурс в ЗМІ тощо. Політичний конфлікт зі свого боку може зачепити всі аспекти соціального, культурного, конфесійного чи етнічного дискурсу держави, а що найголовніше – може стати приводом для сутичок між населенням та людських жертв.

Будь-який політичний конфлікт може призвести до розвитку політичної кризи, що завдає сильний, а іноді нищівний удар по економіці та розвитку держав.

Ця стаття має на меті привернути увагу до проблеми ефективності політичного спілкування в рамках концепту гармонізації політичних відносин, одним із провідних механізмів якого виступає медіація.

В умовах сьогодення поняття «політичної гармонії» розглядається з двох основних тлумачень.

Одні науковці, такі як-от К. Сатрвелл, В. Бушанський, Дж. Лоолер, Х. Арендт, Р. Харіман розглядають різні аспекти гармонії та гармонізації політичних відносин як проблеми естетики політичної влади та політичної естетики. О. Баталов, П. Циганков, І. Кант тлумачать політичну гармонію як спеціальні аспекти політичної науки, орієнтовані на концепції «балансу сил», «балансу інтересів», «вічного миру» в міжнародних відносинах.

Узагальнюючи всі ці праці, можна зробити висновок, що політична гармонія – це стан політичних відносин, за якого є наявна політична згода та злагода між акторами МВ, що характеризується балансом сил і балансом політичних інтересів, які ефективно реалізуються в рамках динамічної стабільності системи політичних відносин.

Відповідно протилежним до поняття «гармонія» за логікою має бути «дисгармонія», що зі свого боку означає стан політичних відносин, за якого актори перебувають в стані конфліктної ситуації або кризової взаємодії, яка зі свого боку відбувається в хаотичному, невідконтрольному порядку. Політична дисгармонія часто провокує нестабільність політичної міжнародної системи.

Загалом політичні відносини в стані гармонії можна інтерпретувати як стабільні, узгоджені, консенсусні, на противагу яким є такі: конфліктні, кризові, провокуючі. Основним способом узгодження політичних інтересів використовують політичне спілкування як елемент політичних дискусій та / або переговорів. Найбільш поширеними та ефективними елементами політичного спілкування вважаються політичні переговори та політична медіація.

Якщо виходити з класичного розуміння медіології, можна говорити про медіацію як про мистецтво посередництва в процесі врегулювання політичних конфліктів. У загальному розумінні медіація – це: «процедура

примирення конфліктуючих сторін шляхом їхнього вступу у добровільні переговори в присутності нейтральної особи-медіатора (посередника) для досягнення взаєморозуміння та прийняття взаємоприйнятних рішень, які вирішують конфліктну ситуацію» [5].

Мистецтво медіації – це не лише мистецтво дипломатії або міжнародних переговорів, це процес організації такої дискурсивної практики між сторонами політичного конфлікту, коли політичні протиріччя ефективно розв'язуються, рішення конфлікту не нав'язується однією зі сторін або третьою стороною, а знаходиться сторонами у добровільному порядку з урахуванням їхньої специфіки [6].

Попри доведену ефективність медіації як інструмента політичної гармонізації існує кілька проблем, для прикладу наведемо деякі з них:

– по-перше, кризи політичних систем є нормальним явищем, яке свідчить про розвиток держави;

– по-друге, політична криза є сигналом для необхідності зміни системи політичних відносин;

– по-третє, що є найбільш вагомим, медіація вимагає добровільної участі в цьому процесі, готовності узгоджувати свої інтереси з інтересами інших сторін, навіть якщо вони найлютіші ідеологічні опоненти.

Отже, гармонізація політичних відносин, передусім, передбачає гармонізацію між політичним інститутом і громадянським суспільством. Саме тому медіація має бути неформальною формою участі або посередництва в умовах розв'язання проблем соціального значення.

Джерела та література

1. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах / пер. с нем. Н. В. Маловой. Калуга: Духовное познание, 2004. 176 с.
2. Делёз Ж. Переговоры / пер. с фр. В. Ю. Быстрова. СПб: Наука. 2004. 232 с.
3. Здравомыслов А. Г. Социология конфликтов. Москва: Аспект Пресс, 1996. 261 с.
4. Козер Л. Функции социального конфликта / пер. с англ. Москва, 2000. 208 с.
5. Литвинов А. Основной курс медиации. Москва: ГОУ «МАРТИР», 2011. 180 с.
6. Лукашук И. И. Дипломатические переговоры и принимаемые на них акты. Москва: NOTA BENE, 2004. 144 с.
7. Цыганков П. А. Международная система. Типы и структуры международных систем. *Теория международных отношений*. Гл. 6. Москва: Гардарика, 2003. С. 183.